

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3349/2019
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Вијук, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Моника Мрђеновић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 315/19 од 12.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца ББ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 315/19 од 12.06.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шиду П2 91/18 од 13.03.2019. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен дана 27.10.2012. године између парничних странака. Ставом другим изреке, малолетно дете ВВ, рођен године у ..., поверен је на старање и самостално вршење родитељског права мајци АА. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени-противтужилац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно износ од 10.000,00 динара и то почев од 16.07.2018. године па убудуће, све док за то буду постојали законски услови или се ова одлука не измени, доспеле рате одједном, а будуће сваког 01. до 05. у месецу за претходни месец, на руке мајке, законске заступнице малолетног детета, све у року од 15 дана, под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетног ВВ са оцем тако што ће малолетни ВВ боравити код оца сваког другог викенда почев од петка од 18,00 часова до недеље до 18,00 часова, сваког понедељка у недељи у којој не контактира са оцем од 15,00 до 19,00 часова, на дан Крсне славе

туженог-противтужиоца у периоду од 10,00 до 18,00 часова, први дан дететовог рођендана, први дан верских и државних празника у парним годинама, док ће непарним годинама код њега проводити други дан рођендана и тих празника, половину зимског и половину летњег школског распуста, по договору родитеља, с тим да ће тужени-противтужилац у означеним терминима преузимати и враћати малолетно дете испред куће у којој станује са мајком у ..., ул. ... број ..., осим понедељком када ће дете преузимати у дечијем вртићу, а враћати га мајци на адресу њеног пребивалишта, те се обавезује тужиља-противтужена, да омогући да тужени-противтужилац контактира с малолетним дететом путем фиксног телефона сваког дана у 20,00 часова. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље-противтужене у делу којим је тражила да се тужени-противтужилац обавезе да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа разлику преко досуђеног до траженог износа од 15.000,00 динара месечно. Ставом шестим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца у делу којим је тражио да му се малолетно дете повери на самостално вршење родитељског права, те у делу да се тужиља-противтужена обавезе да на име доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 5.000,00 динара. Ставом седмим изреке, обавезана је тужиља-противтужена да туженом-противтужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка плати износ од 41.400,00 динара у року од 15 дана, под претњом принудног извршења. Ставом осмим изреке укинута је привремена мера одређена решењем овог суда П2 91/18 од 11.09.2018. године.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 315/19 од 12.06.2019. године, жалба тужиље је делимично усвојена, док је жалба туженог у целости одбијена, па је ставом првим изреке потврђена ожалбена пресуда у побијаном делу којим је одлучено о вршењу родитељског права и начину одржавања личних односа између оца и малолетног детета, док је ставом другим изреке преиначена у делу којим је одлучено о доприносу за издржавање и трошковима поступка, тако што је обавезан тужени-противтужилац да доприноси издржавању малолетног ВВ у износу од 15.000,00 динара месечно почев од 16.07.2018. године и одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог-противтужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази

по службеној дужности. Указивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није било предмет оцене овог суда, будући да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да су тужила-противтужена, рођена ... године, и тужени-противтужилац, рођен ... године, 27.10.2012. године закључили брак, у којој заједници је дана ... године рођено њихово заједничко дете, малолетни ВВ. Тужила је због поремећених партнерских односа дана 23.06.2018. године заједно са малолетним дететом напустила заједничко домаћинство и преселили су се у породичну кућу њених родитеља у ..., где и даље живе са оцем, братом и снахом тужиле-противтужене. Тужила је запослена и месечно остварује зараду у висини од око 30.000,00 динара. Тужени је запослен и остварује зараду месечно око 55.000,00 динара, а наставио је да живи у домаћинству са својим родитељима. Малолетни ВВ похађа вртић, просечних је психофизичких способности, а емотивно је привржен обома родитељима. Тужила је у првом периоду након престанка заједнице живота онемогућавала одржавање контаката између малолетног детета и туженог, све до 07.08.2018. године када је тужени почео да виђа дете у контролисаним условима у Центру за социјални рад у ... сваког уторка и четвртка у периоду од 12,00 до 13,00 часова, а по решењу о привременој мери донетом од стране поступајућег суда дана 06.08.2018. године. У том периоду, отац тужиле је често доводио малолетног ВВ на виђање са оцем и том приликом је долазило до конфликтних ситуација, због чега је тужили указано на потребу да заштити дете од негативног утицаја њених родитеља, што је она и прихватила и након тога лично доводила малолетно дете на контактирање са оцем. Решењем поступајућег суда од 11.09.2018. године промењена је претходна привремена мера у делу који се односи на уређење начина одржавања личних односа малолетног ВВ са оцем, те је виђање уређено тако да малолетни ВВ борави код оца сваки први и трећи викенд у месецу почев од петка од 18,00 часова до недеље до 18,00 часова и сваког понедељка у недељи у којој малолетно дете не контактира са оцем од 15,00 до 19,00 часова, а и тужила је обавезана да омогући да тужени контактира са малолетним дететом путем фиксног телефона сваког дана у 20,00 часова. У том периоду, када би дете преузимао од деде или ујака, долазило је до свађа и препирки, због чега је он инсистирао да му дете лично предаје тужила-противтужена, што она и настоји да чини након тога. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад „...“ произилази да оба родитеља поседују знања и способности да на адекватан начин задовоље базичне потребе детета. Током праћења контаката између оца и детета је уочено да мајка припреми дете за контакте са оцем, али да њени родитељи заузимају негативан став према оцу, његовој родбини и уопште контактима са оцем, због чега је мајци указано на потребу да у васпитању детета буде аутономнија и заштити дете од негативног утицаја њених родитеља, а што је мајка за сада делимично и усвојила јер је након контактирања почела лично доводити мал. ВВ. Узимајући у обзир да се мал. ВВ није одвајао од мајке од његовог рођења и да је углавном мајка о детету водила непосредну бригу, предложено је да се ВВ повери мајци на даљу бригу и васпитање, с тим да дете проводи код оца сваки други викенд у месецу почев од

петка у 18,00 часова до недеље у 18,00 часова, сваког другог понедељка у месецу од 15,00 до 18,00 часова, други дан дететовог рођендана, други дан Божића и Ускрса, као и на дан Крсне славе оца, 10 дана током зимског и 20 дана током летњег школског распуста. Према налазу и мишљењу Комисије вештака при Институту за ментално здравље Клинике за одрасле, оба родитеља имају очувану родитељску способност и способна су за вршење родитељског права, а у родитељској улози испуњавају капацитете да препознају и испуне базичне и развојне емоционалне потребе малолетног детета, а мал. ВВ има добар контакт са оба родитеља. Обзиром да је реч о родитељима који имају пролонгирани конфликт, препоручено је упућивање у саветовалиште како би се успоставила родитељска сарадња и радило на јачању родитељских вештина у циљу најбољег интереса малолетног детета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је у најбољем интересу малолетног детета да се повери на самостално вршење родитељског права мајци, с тим да се редовно виђа са оцем по предложеном моделу виђања, као и да отац доприноси издржавању мал. сина, с тим да је другостепеном пресудом повећан износ на име доприноса у издржавању на 15.000,00 динара.

Полазећи од начела из члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Исти закон у члану 61. утврђујући права детета, прописује да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, а та се пракса може ограничити само судском одлуком. И по оцени Врховног касационог суда, у ситуацији када оба родитеља поседују капацитете да врше родитељско право, одлука о томе да тужена, као мајка врши самостално родитељско право, донета је на основу члана 77. став 3. Породичног закона, након мишљења Центра за социјални рад у ... прибављеног у смислу члана 270. истог закона и вођења рачуна о најбољем интересу детета. Елементи за процену најбољег интереса детета су, између осталог, узраст и пол детета, зрелост детета, потребе детета и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета.

Нижестепени суд је имао у виду да и тужени-противтужилац поседује добре родитељске капацитете и да је мотивисан да води бригу о заједничком детету. Међутим, и по оцени Врховног касационог суда, а имајући у виду утврђене чињенице, мајка је од рођења детета негујући родитељ и адекватна је у препознавању и задовољавању потреба детета, што се препознаје и у непосредној реакцији самог детета на мајку, правилан је закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетног детета парничних странака да се повери мајци на самостално вршење родитељског права, а да се контакти детета са оцем уреде по утврђеном моделу у пуном обиму.

Указивање туженог-противтужиоца у ревизији да је погрешна одлука нижестепених судова да малолетно дете повере на самостално вршење родитељског права тужиљи као мајци будући да је управо мајка онемогућавала

туженог да остварује контакт са малолетним дететом, те да малолетно дете живи у породичном домаћинству са мајком и њеним оцем и братом, који негативно утичу на мал. ВВ у погледу дететовог односа према оцу и врше константан притисак на њега, је без утицаја на другачију одлуку о ревизији, с обзиром да су нижестепени судови имали у виду те наводе туженог-противтужиоца, те да се у том погледу изјашњавао и надлежни орган старатељства и скренуо пажњу тужиљи-противтуженој да буде аутономнија у васпитању малолетног ВВ и да га заштити од негативног утицаја њених блиских сродника, што је она и учинила, тако што је почела лично да одводи малолетно дете у заказане термине ради успостављања личних односа детета са другим родитељем, односно, да га лично предаје туженом, на који начин је показала да схвата значај одржавања личних контаката између малолетног детета са оцем, превазилазећи конфликтне односе са туженим, све у циљу најбољег интереса детета.

Нису основани наводи ревизије туженог-противтужиоца да је другостепени суд неправилно утврдио висину обавезе у издржавању малолетног детета, као и да је погрешно одредио дан подношења тужбе као почетак обавезе на име доприноса за издржавање. Ово стога што је висина доприноса дужника у издржавању малолетног ВВ одређена у односу на процењене потребе малолетног детета, а сходно могућностима туженог-противтужиоца као дужника издржавања, нарочито имајући у виду да тужени-противтужилац остварује знатно веће приходе од тужиље-противтужене. Такође, по налажењу овог суда, су правилно нижестепени судови за почетак обавезе туженог-противтужиоца на име доприноса у издржавању малолетног детета одредили дан подношења тужбе, будући да је тог дана тужиља и истакла захтев за издржавање малолетног детета од туженог.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке пресуде на основу овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку.

Одлука из става другог изреке је донета у смислу одредаба чланова 153, 154. став 1. и 165. став 1. ЗПП, будући да тужени-противтужилац није постигао успех са изјављеној ревизијом, због чега му не припада право на накнаду трошкова поступка по ревизији, док се трошак на име састава одговора на ревизију не може сматрати радњом неопходном за одлучивање о ревизији.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић